

STŘEDNĚDOBÝ PLÁN ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ÚSTECKÉM KRAJI NA OBDOBÍ 2008-2011

(pracovní text k tvorbě plánu)

I. Základní principy

Role plánu

Hlavní role

Role plánu vyplývající ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách:

Nástroj pro identifikaci potřebného množství finančních prostředků na spolufinancování poskytování sociálních služeb v kraji.

Další role plánu

Zvýšení absorpční schopnosti poskytovatelů sociálních služeb v kraji vůči všem vnějším finančním zdrojům (vč. zdrojů EU) iniciace a podpora procesu plánování rozvoje sociálních služeb na místní úrovni v omezené míře koordinace poskytování sociálních služeb v kraji.

Zkvalitnění komunikace všech účastněných (zejména poskytovatelů, zadavatelů a uživatelů sociálních služeb) v kraji.

HLAVNÍ CÍLE PLÁNU

Zajistit místní a typovou dostupnost sociálních služeb v Ústeckém kraji na základě indikovaných potřeb.

Vytvoření systému kvalitních, efektivních a stabilně finančně zabezpečených sociálních služeb v kraji.

II. Metodika tvorby plánu

Metodiku do jisté míry stanoví již zákon o sociálních službách – spíše se však jedná o výčet typů subjektů, které mají být zapojeny do tvorby plánu. Není však stanovena míra a konkrétní způsob jejich zapojení. Ministerstvo nemá legislativní zmocnění pro vydání prováděcího předpisu pro tuto oblast.

Výchozí je metodika komunitního plánování. Tu lze beze zbytku použít pouze pro plánování na místní úrovni. Kraj nemůže v samostatné působnosti zasahovat do kompetencí obcí. Plán nemůže „úkolovat“ jiné jím nezřizované subjekty. Kraj má pouze nepřímé a nelegislativní nástroje pro ovlivňování systému sociálních služeb, a to zejména mechanismy přidělování finančních prostředků a vytváření doporučené linie rozvoje sociálních služeb prostřednictvím koncepčních dokumentů.

V plánování rozvoje sociálních služeb mají podstatný význam komunitní plány na místní úrovni (identifikují potřeby a definují opatření týkající se bezprostředně místní komunity). Za předpokladu, že dojde k harmonizaci metodiky jejich tvorby a implementace, budou tvořit spolu s krajským plánem komplementární celek. V současné době vzhledem k jejich rozdílné kvalitě a odlišné metodice zpracování k nim lze při tvorbě střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje pouze přihlížet (někdy s velkými výhradami).

Krajský plán by měl iniciovat procesy na místní úrovni – zejména zahájení procesu komunitního plánování a proces jeho zkvalitňování, profesionalizace a harmonizace s ostatními obcemi a s plánem kraje. Krajský plán vůči komunitním plánům vytváří doporučenou linii vývoje systému sociálních služeb. Zasiťování mezi obcemi, služby regionálního charakteru.

S plánováním rozvoje sociálních služeb na úrovni kraje jsou zkušenosti pouze v dílčích oblastech (protidrogová politika). Pro oblast protidrogové politiky jsou však k dispozici výchozí data na nadstandardní úrovni a poskytování služeb je více než 10 let koordinováno na národní, krajské i místní úrovni a služby do jisté míry tvoří provázaný systém. Totéž však nelze říct o ostatních oblastech poskytování sociálních služeb. Chybí vstupní data, existuje množství duplicitních, nebo alespoň vzájemně se překrývajících služeb. Poskytovatelé služeb nemají jednotný systém vykazování úkonů a klientů. Nebyly provedeny studie mapující potřeby cílových skupin.

Obecná metodika tvorby a implementace plánů rozvoje služeb na krajské úrovni neexistuje – je třeba ji vytvořit a ověřit v praxi. Bude třeba, aby jedním z opatření byla nezávislá evaluace zpracování a naplňování plánu.

III. Navrhovaná struktura plánu

A: Plán – hlavní dokument

Popis role plánu

Základní socio – demografické údaje kraje vztahující se k poskytování sociálních služeb

Stručná metodika tvorby plánu

Hlavní cíle, základní principy plánu

Cíle a opatření společné pro všechny oblasti poskytování sociálních služeb (zejména technicko – organizační a podpůrné)

Jednotlivé oblasti poskytování sociálních služeb Každá část bude mít následující strukturu:

Popis současného stavu

SWOT analýza

Cíle a opatření

Oblasti:

- péče o seniory
- péče o rodinu, děti a mládež
- péče o osoby společensky nepřizpůsobené a o rizikovou mládež
- péče o osoby zdravotně postižené (včetně péče o zdravotně postižené děti, jejich rodiny a pečovatele)
- péče o osoby ohrožené drogou
- péče o příslušníky etnických menšin
- péče o osoby mentálně postižené a duševně nemocné
- péče o osoby v přechodné krizi (včetně problematiky domácího násilí, týraných osob)

B: Realizační plán na období 1 roku

Aktualizovaná opatření plánu pro jednotlivé oblasti s konkrétním vyčíslením finančních nároků a finančních zdrojů na konkrétní kalendářní rok.

IV. Poznámky

Jedním z prvních klíčových opatření plánu bude provedení důkladné analýzy potřeb a evaluace systému poskytování sociálních služeb v kraji (hodnocení efektivity vč. efektivity finanční). Jen taková studie provedená nezávislým subjektem může být podpůrným materiálem pro kompetentní rozhodování v oblasti rozvoje/redukce a financování sociálních služeb.